

I. KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu: **PŁYNY EKSPLOATACYJNE**
2. Kod przedmiotu: **Upe**
3. Jednostka prowadząca: **Wydział Mechaniczno-Elektryczny**
4. Kierunek: **Mechanika i budowa maszyn**
5. Specjalność: **Eksploatacja Siłowni Okrętowych**
6. Moduł: **specjalistyczny**
7. Poziom studiów: **I stopnia**
8. Forma studiów: **stacjonarne**
9. Semestr studiów: **VII**
10. Profil: **praktyczny**
11. Prowadzący: **dr inż. Leszek Wontka**

CEL PRZEDMIOTU

C1	Zapoznanie słuchaczy z budową chłodni prowiantowej i jej bieżącą obsługą, zasadami bezpiecznej eksploatacji oraz przepisami instytucji klasyfikacyjnych.
C2	Zapoznanie słuchaczy z zjawiskami fizycznymi i przemianami termodynamicznymi zachodzącymi w urządzeniu chłodniczym, metodami ich przedstawienia na wykresach termodynamicznych oraz z zasadami ich eksploatacji.
C3	Zapoznanie studentów z systemami chłodniczymi stosowanymi w okrętownictwie i w kontenerach chłodniczych oraz z ich automatyką.
C4	Zapoznanie studentów z systemami wentylacji i klimatyzacji stosowanymi na statkach.
C5	Zapoznanie słuchaczy z zasadami eksploatacji instalacji klimatyzacyjnych i wentylacji.

WYMAGANIA WSTĘPNE W ZAKRESIE WIEDZY, UMIEJĘTNOŚCI I INNYCH KOMPETENCJI

1	Znajomość fizyki.
2	Znajomość termodynamiki.
3	Znajomość rysunku technicznego.

EFEKTY KSZTAŁCENIA

EK1	Student zna budowę i zasadę działania urządzeń chłodni prowiantowej, zna zasady bieżącej kontroli pracy instalacji chłodniczej potrafi identyfikować poszczególne elementy okrętowych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych. Zna zasady bezpiecznej eksploatacji urządzeń chłodniczych i przepisy instytucji klasyfikacyjnych.
EK2	Student zna termodynamiczne podstawy działania instalacji chłodniczych, potrafi wykonać analizę własności energetycznych sprężarek chłodniczych, wentylatorów oraz wymienników ciepła. Student potrafi przeprowadzić uruchomienie, stałą eksploatację i zatrzymanie instalacji chłodniczej.
EK3	Student zna rozwiązania instalacji chłodniczych stosowane w okrętownictwie i w kontenerach chłodniczych, ich konstrukcję i automatyzację, potrafi kontrolować i regulować automatykę chłodniczą. Potrafi posługiwać się ich dokumentacją techniczno-ruchową.
EK4	Student zna termodynamiczne podstawy działania instalacji klimatyzacyjnej, budowę i automatyzację systemów klimatyzacji i wentylacji stosowanych na statkach.
EK5	Student potrafi przeprowadzić uruchomienie, stałą eksploatację i zatrzymanie instalacji klimatyzacyjnej i wentylacji, potrafi kontrolować i regulować automatykę instalacji klimatyzacyjnej i wentylacji, wykrywać i poprawnie reagować na sytuacje awaryjne.
EK6	Student uważnie śledzi treści wykładu, zadaje pytania gdy ma trudności ze zrozumieniem, dyskutuje podczas zajęć, w celu lepszego zrozumienia materiału wyszukuje informacje uzupełniające z innych źródeł.
EK7	Student przestrzega zasad obowiązujących na wykładach. Dyskutuje o możliwościach modyfikacji zasad w celu podniesienia efektywności odbywania wykładów przez innych studentów.
EK8	Aktywnie uczestniczy w wykładzie, ćwiczeniu, laboratorium i zgłasza się do odpowiedzi w przypadku gdy wykładowca zadaje pytanie dotyczące ich treści. Zgłasza wykładowcy swoje uwagi lub uzupełnienia odnoszące się do treści wykładów i laboratorium. dostarcza wykładowcy nowe materiały odnoszące się do treści poprzednich wykładów i laboratorium.

TREŚCI PROGRAMOWE

WYKŁADY		Liczba godzin
W1	Lepkość, gęstość, definicje, jednostki, podstawowe metody pomiaru.	2
W2	Rodzaje tarcia, smarowania, zużycia.	1
W3	Rodzaje płynów eksploatacyjnych stosowanych na statku, ich właściwości i podstawowe klasyfikacje: a) wody naturalne, b) wody techniczne: – woda morska, – woda kotłowa, – woda chłodząca silniki, – woda sanitarna, – woda pitna, c) paliwa, d) środki smarowe, e) ciecze hydrauliczne, f) czynniki chłodnicze, g) oleje termiczne, h) chemikalia stosowane w celu czyszczenia i konserwacji, i) dodatki do wybranych płynów eksploatacyjnych: – dodatki do wody kotłowej, – dodatki do wody chłodzącej, – dodatki do wody wyparownika, – dodatki do wody morskiej, – dodatki do paliw, j) powietrze, k) spaliny.	2
W4	Metody otrzymywania wybranych płynów eksploatacyjnych: a) woda, b) paliwo, c) środki smarowe, d) ciecze hydrauliczne, e) oleje termiczne.	1
W5	Wpływ pochodzenia i procesów wytwarzania wybranych płynów eksploatacyjnych na ich właściwości: a) woda, b) paliwa, c) środki smarowe, d) ciecze hydrauliczne.	1
W6	Wpływ właściwości płynów na eksploatację instalacji: a) wody techniczne: – woda morska, – woda kotłowa, – woda chłodząca silniki, – woda sanitarna, – woda pitna, b) paliwa, c) środki smarowe, d) ciecze hydrauliczne, e) czynniki chłodnicze, f) oleje termiczne, g) chemikalia stosowane w celu czyszczenia i konserwacji, h) dodatki do wybranych płynów eksploatacyjnych: – dodatki do wody kotłowej, – dodatki do wody chłodzącej, – dodatki do wody wyparownika, – dodatki do wody morskiej, – dodatki do paliw, i) powietrze, j) spaliny.	2
W7	Zagadnienia eksploatacyjne wybranych instalacji: a) instalacja zasilania paliwem, b) komora spalania (silnik tłokowy, kocioł), c) instalacje smarowania łożysk i chłodzenia olejami, d) instalacja smarowania tulei cylindrowych, e) instalacje hydrauliczne, f) instalacje z olejami termicznymi.	1
W8	Zasady pobierania próbek płynów eksploatacyjnych do analiz i wpływ na wyniki.	1
W9	Starzenie i zanieczyszczenia wybranych płynów eksploatacyjnych: a) woda kotłowa, b) woda chłodząca, c) paliwo, d) środki smarowe, e) ciecze hydrauliczne, f) oleje termiczne.	2
W10	Analizy wybranych płynów eksploatacyjnych: a) woda kotłowa, b) woda chłodząca, c) paliwo, d) oleje smarowe, e) ciecze hydrauliczne, f) oleje termiczne.	2
W11	Etapy użytkowania płynów eksploatacyjnych: a) dobór, b) zamówienie, c) odbiór, d) magazynowanie, e) kontrola własności użytkowych, f) wartości ostrzegawcze i graniczne parametrów płynów eksploatacyjnych, g) przywracanie właściwości użytkowych, h) wymiana, i) utylizacja.	3
W12	Zagadnienia dotyczące zamienności i mieszalności wybranych płynów eksploatacyjnych.	2
W13	Dobór zamienników wybranych płynów eksploatacyjnych: a) paliwo, b) oleje smarowe, c) ciecze hydrauliczne, d) smary plastyczne, e) oleje termiczne.	3
W14	Podjęcie decyzji eksploatacyjnych w oparciu o wyniki analiz wybranych płynów, posługiwanie się instrukcjami: a) woda kotłowa, b) woda chłodząca, c) paliwo, d) oleje smarowe, e) ciecze hydrauliczne, f) oleje termiczne.	2
W15	Dobór zamienników wybranych płynów eksploatacyjnych: a) paliwo, b) oleje smarowe, c) ciecze hydrauliczne, d) smary plastyczne, e) oleje termiczne.	3
W16	Dobór środków ochrony osobistej i niezbędne środki bezpieczeństwa przy używaniu lub kontakcie z wybranymi płynami eksploatacyjnymi lub chemikaliami, korzystanie z kart MSDS (Material Safety Data Sheet).	2
Razem		30
ĆWICZENIA		
Ć1	Identyfikacja płynów eksploatacyjnych na podstawie specyfikacji handlowej i ich przydatność w przewidywanym zastosowaniu.	2
Ć2	Interpretacja wyników podstawowych analiz próbek wybranych płynów eksploatacyjnych.	2
Razem		4

L1	Podstawowe analizy wybranych płynów eksploatacyjnych przy pomocy statkowych zestawów przenośnych i wybór środków korygujących: a) woda kotłowa, b) woda chłodząca, c) paliwo, d) oleje smarowe e) ciecze hydrauliczne, f) oleje termiczne.	8
-----------	--	----------

Razem **8**

NARZĘDZIA DYDAKTYCZNE

1	Notebook z projektorem.
2	Tablica i kolorowe pisaki.
3	Wykresy termodynamiczne czynników chłodniczych.
4	Wykres psychrometryczny Molliera.
5	Zestaw programów symulacyjnych.

SPOSOBY OCENY

FORMUJĄCA

F1	Odpowiedź ustna.	EK1-EK5
F2	Wykonanie zadania obliczeniowego.	EK2
F3	Symulator chłodni i klimatyzacji.	EK2, EK5

PODSUMOWUJĄCA

P1	Kolokwium.	EK1-EK5
-----------	------------	---------

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności	
	semestr	razem
Godziny kontaktowe z nauczycielem	42	42
Przygotowanie się do wykładów i ćwiczeń	26	26
Samodzielne opracowanie zagadnień	25	25
Rozwiązywanie zadań domowych	27	27
SUMA GODZIN W SEMESTRZE	120	120
PUNKTY ECTS W SEMESTRZE	4	4

LITERATURA

PODSTAWOWA

1	PEREPECZKO A.: Okrętowe pompy, sprężarki i wentylatory. 1976
2	BONCA Z., DZIÓBEK R.: Okrętowe urządzenia chłodnicze. Podstawy działania i eksploatacji. 1993 Warszawa 2005.
3	GÓRSKI Z., PEREPECZKO A.: Okrętowe sprężarki, dmuchawy i wentylatory. 1992
4	BONCA Z., DZIÓBEK R.: Budowa i eksploatacja chłodniczych sprężarek wyporowych. 1993 Warszawa 2008.
5	BONCA Z., DZIÓBEK R.: Automatyzacja pracy okrętowych urządzeń chłodniczych. 1992
6	KUKUŁA T., TRZESZCZYŃSKI J.: Ochrona powietrza mikrośrodowiska okrętu. 1978

PROWADZĄCY PRZEDMIOT

1	dr inż. Leszek Wontka, l.wantka@amw.gdynia.pl
----------	---

Formy oceny

Efekt	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
EK1	<i>Student zna budowę i zasadę działania urządzeń chłodni przewietrzalnej, zna zasady bieżącej kontroli pracy instalacji chłodniczej potrafi identyfikować poszczególne elementy okrętowych urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych. Zna zasady bezpiecznej eksploatacji urządzeń chłodniczych i przepisy instytucji klasyfikacyjnych.</i>			
	Student wymienia elementy instalacji chłodni przewietrzalnej, lecz nie potrafi omówić ich zasady działania lub określić ich przeznaczenia.	Student wymienia elementy instalacji chłodni przewietrzalnej, potrafi omówić ich zasadę działania, przeznaczenie i obsługę.	Student wymienia elementy instalacji chłodni przewietrzalnej i jej instalacji pomocniczych, potrafi omówić ich zasadę działania, przeznaczenie i obsługę.	Student wymienia elementy instalacji chłodni przewietrzalnej i jej instalacji pomocniczych. Potrafi omówić zasadę działania, przeznaczenie i obsługę, a na podstawie wskazań aparatury kontrolno pomiarowej ocenia poprawność pracy tych elementów.
EK2	<i>Student zna termodynamiczne podstawy działania instalacji chłodniczych, potrafi wykonać analizę własności energetycznych sprężarek chłodniczych, wentylatorów oraz wymienników ciepła. Student potrafi przeprowadzić uruchomienie, stałą eksploatację i zatrzymanie instalacji chłodniczej.</i>			
	Student zna termodynamiczne podstawy działania urządzeń chłodniczych, jednak nie potrafi posługując się wykresami termodynamicznymi rozwiązać prostego zadania.	Student zna termodynamiczne podstawy działania urządzeń chłodniczych, Posługuje się wykresami termodynamicznymi w rozwiązywaniu prostego zadania. Potrafi dobrać parametry każdego z elementów instalacji chłodniczej do podanych warunków pracy i obliczyć współczynniki i wskaźniki pracy instalacji.	Student zna termodynamiczne podstawy działania urządzeń chłodniczych, Posługuje się wykresami termodynamicznymi w rozwiązywaniu złożonego zadania. Potrafi dobrać parametry każdego z elementów instalacji chłodniczej do podanych warunków pracy i obliczyć współczynniki i wskaźniki pracy instalacji.	Student zna termodynamiczne podstawy działania urządzeń chłodniczych, Posługuje się wykresami termodynamicznymi w rozwiązywaniu złożonego zadania. Potrafi optymalnie dobrać parametry każdego z elementów instalacji chłodniczej do podanych warunków pracy i obliczyć współczynniki i wskaźniki pracy instalacji. Potrafi zasugerować zmiany w instalacji poprawiające jej efektywność.
EK3	<i>Student zna rozwiązania instalacji chłodniczych stosowane w okrętownictwie i w kontenerach chłodniczych, ich konstrukcję i automatyzację, potrafi kontrolować i regulować automatykę chłodniczą. Potrafi posługiwać się ich dokumentacją techniczno-ruchową.</i>			
	Student wymienia metody automatyzacji zasilania parowników pozostałe elementy automatyki urządzeń chłodniczych, lecz nie zna ich budowy i istoty działania. Zna typy statków specjalnych, lecz nie potrafi omówić specyfiki stosowanych tam urządzeń chłodniczych i ich automatyki.	Student wymienia różne metody zasilania parowników, zna ich budowę, wady i zalety. Potrafi omówić budowę i działanie pozostałych elementów automatyki urządzeń chłodniczych różnych producentów. Zna specyfikę i budowę urządzeń chłodniczych na różnych statkach specjalnych i w kontenerach chłodniczych.	Student omawiając różne metody zasilania parowników, potrafi dobrać metodę do konkretnego celu. Potrafi omówić budowę i działanie pozostałych elementów automatyki urządzeń chłodniczych, oraz przedstawić wady i zalety rozwiązań różnych producentów. Zna specyfikę i budowę urządzeń chłodniczych na różnych statkach specjalnych i w kontenerach chłodniczych.	Student omawiając różne metody zasilania parowników, potrafi dobrać metodę do konkretnego celu. Potrafi omówić budowę i działanie pozostałych elementów automatyki urządzeń chłodniczych, oraz przedstawić wady i zalety rozwiązań stosowanych przez różnych producentów. Proponuje własne modyfikacje elementów automatyki celem eliminacji ich wad. Zna specyfikę i budowę urządzeń chłodniczych na różnych statkach specjalnych i w kontenerach chłodniczych.

	<i>Student zna termodynamiczne podstawy działania instalacji klimatyzacyjnej, budowę i automatyzację systemów klimatyzacji i wentylacji stosowanych na statkach.</i>			
EK4	Student wymienia systemy wentylacji i klimatyzacji stosowane na statkach oraz metody obróbki powietrza w klimatyzacji. Nie potrafi jednak rozwiązać typowego zadania z wykorzystaniem wykresu psychrometrycznego.	Student zna systemy wentylacji i klimatyzacji stosowane na statkach, metody obróbki powietrza w klimatyzacji, posługuje się wykresami psychrometrycznymi w obliczeniach zadań z operacji obróbki powietrza wykozystując metodę punktu rosy.	Student zna systemy wentylacji i klimatyzacji stosowane na statkach, metody obróbki powietrza w klimatyzacji, posługuje się wykresami psychrometrycznymi w obliczeniach zadań z operacji obróbki powietrza. Zna różne metody automatyzacji urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych.	Student zna systemy wentylacji i klimatyzacji stosowane na statkach, metody obróbki powietrza w klimatyzacji, posługuje się wykresami psychrometrycznymi w obliczeniach zadań z operacji obróbki powietrza, Potrafi przedstawić energetycznie korzystniejsze metody osiągnięcia celu niż metody powszechnie stosowane. Zna różne metody automatyzacji urządzeń klimatyzacyjnych i wentylacyjnych.
	<i>Student potrafi przeprowadzić uruchomienie, stałą eksploatację i zatrzymanie instalacji klimatyzacyjnej i wentylacji, potrafi kontrolować i regulować automatykę instalacji klimatyzacyjnej i wentylacji, wykrywać i poprawnie reagować na sytuacje awaryjne.</i>			
EK5	Student uruchamia i wyłącza z ruchu chłodnię lub urządzenie klimatyzacyjne na symulatorze jednak w sposób powodujący zagrożenie dla sprzętu, ludzi, ładunku lub środowiska.	Student poprawnie uruchamia i wyłącza z ruchu chłodnię i urządzenie klimatyzacyjne na symulatorze. Potrafi dokonać właściwych nastaw. Wykonuje typowe czynności obsługowe. Reaguje prawidłowo na sytuacje awaryjne.	Student poprawnie uruchamia i wyłącza z ruchu chłodnię i urządzenie klimatyzacyjne na symulatorze. Potrafi dokonać właściwych nastaw. Wykonuje typowe czynności obsługowe. Potrafi uzasadnić wykonywane czynności. Reaguje natychmiast i prawidłowo na sytuacje awaryjne.	Student poprawnie uruchamia i wyłącza z ruchu chłodnię i urządzenie klimatyzacyjne na symulatorze. Potrafi dokonać właściwych nastaw. Wykonuje typowe czynności obsługowe. Potrafi uzasadnić wykonywane czynności. Na podstawie wskazań przyrządów ocenia stan urządzenia i reaguje na jego zmiany zanim dojdzie do sytuacji awaryjnych.
	<i>Student uważnie śledzi treści wykładu, zadaje pytania gdy ma trudności ze zrozumieniem, dyskutuje podczas zajęć, w celu lepszego zrozumienia materiału wyszukuje informacje uzupełniające z innych źródeł.</i>			
EK6	Nie słucha uważnie treści wykładu, nie zadaje pytania gdy ma trudności ze zrozumieniem	Słucha uważnie treści wykładu, zadaje pytania gdy ma trudności ze zrozumieniem	dyskutuje trudniejsze fragmenty zajęć w celu lepszego zrozumienia	wyszukuje informacje uzupełniające z innych źródeł
	<i>Student przestrzega zasad obowiązujących na wykładach. Dyskutuje o możliwościach modyfikacji zasad w celu podniesienia efektywności odbywania wykładów przez innych studentów.</i>			
EK7	Student nie przestrzega zasad obowiązujących na wykładach	Student przestrzega zasad obowiązujących na wykładach	student dba o przestrzeganie zasad obowiązujących na wykładach przez innych studentów	student wskazuje możliwe modyfikacje zasad w celu podniesienia efektywności odbywania wykładów przez innych studentów
	<i>Aktywnie uczestniczy w wykładzie, ćwiczeniu, laboratorium i zgłasza się do odpowiedzi w przypadku gdy wykładowca zadaje pytanie dotyczące ich treści. Zgłasza wykładowcy swoje uwagi lub uzupełnienia odnoszące się do treści wykładów i laboratorium. dostarcza wykładowcy nowe materiały odnoszące się do treści poprzednich wykładów i laboratorium.</i>			
EK8	Biernie uczestniczy w wykładzie, laboratorium i nie zgłasza się do odpowiedzi w przypadku gdy wykładowca zadaje pytanie dotyczące ich treści	Aktywnie uczestniczy w wykładzie, laboratorium i zgłasza się do odpowiedzi w przypadku gdy wykładowca zadaje pytanie dotyczące ich treści	zgłasza wykładowcy swoje uwagi lub uzupełnienia odnoszące się do treści wykładów i laboratorium	dostarcza wykładowcy nowe materiały odnoszące się do treści poprzednich wykładów i laboratorium

